

საქართველოს ეროვნული ბანკი
National Bank of Georgia

წიგნი

ფინანსური და ეკონომიკური წიგნიერება სკოლებში

ტრენინგი მასწავლებლებისთვის

I დღე

საქართველოს ეროვნული ბანკი

2025

ტრენინგის განრიგი

2

5 დღიანი (15 სთ) ონლაინ ტრენინგი Zoom პლატფორმაზე:

<https://us06web.zoom.us/j/83796845488?pwd=axVm1Dzby3JPHACamUhG38PSUZOmPm.1>

- 23-27 ივნისი
- 15:00 – 18:00 სთ
- შესვენება - 15 წთ

ტრენინგის სტრუქტურა

- თეორია - ლექცია ინტერაქციით
- პრაქტიკული სავარჯიშოები - სიმულაციები და ჯგუფური აქტივობები (Breakout Rooms)

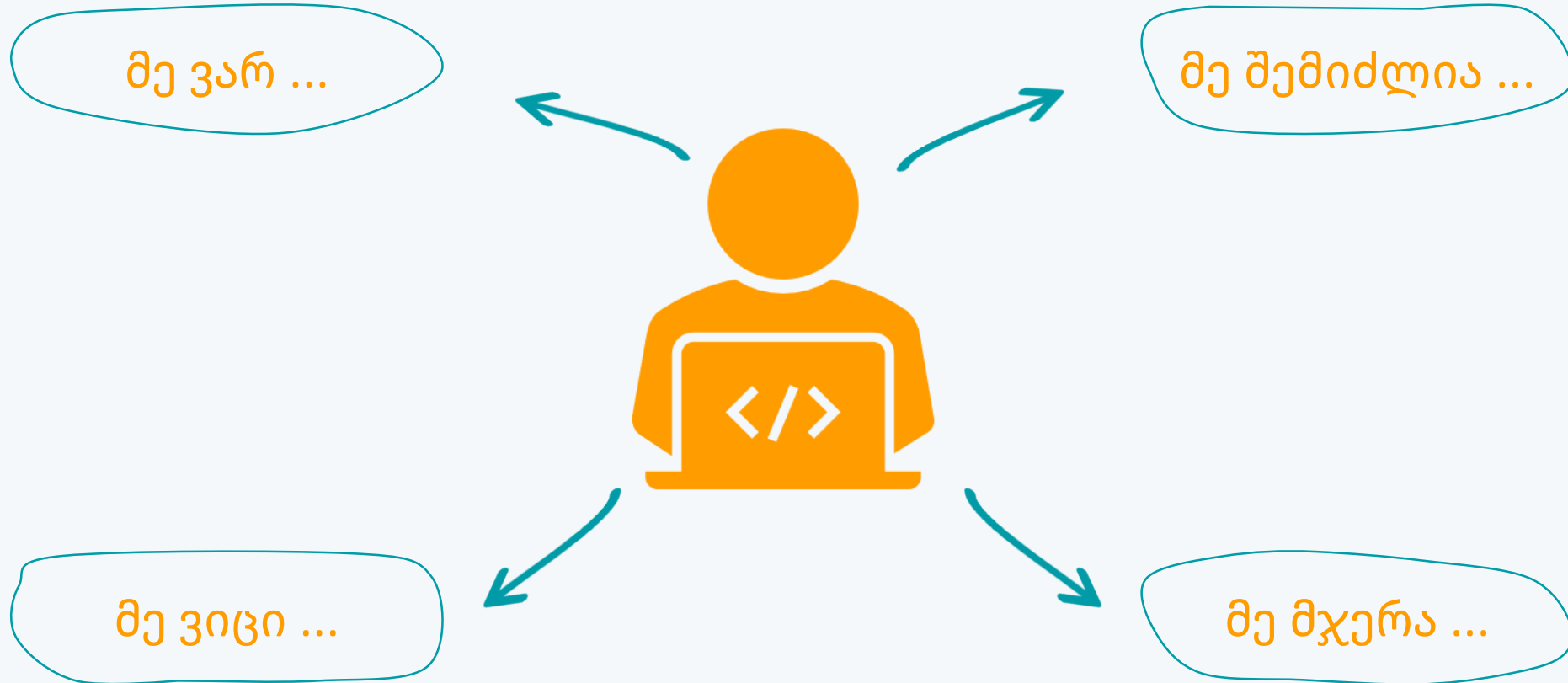
დაგვჭირდება:

საქართველოს ეროვნული ბანკი
National Bank of Georgia

გაგვეცანით:

საქართველოს ეროვნული ბანკი
National Bank of Georgia

ტრენინგის მიზნები

4

ტრენინგის მიზანია ხელი შეუწყოს მასწავლებლებს ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებული ფინანსური და ეკონომიკური საკითხების ეფექტიანად სწავლებაში. კერძოდ მონაწილეები:

თეორიული ცოდნის ათვისება

- გაეცნობიან **ეკონომიკური წიგნიერების საბაზო საკითხებს** როგორცაა: ფულის ფუნქციები, კერძო და საჯარო საქონელი, მოთხოვნა-მიწოდების კანონი, სახელმწიფო ბიუჯეტი
- გაიდრმავენ ცოდნას **პრაქტიკული ფინანსური საკითხების** შესახებ: პირადი ბიუჯეტის დაგეგმვა, დანაზოგების მართვა, პასუხისმგებლიანი სესხება, ფინანსური თაღლითობისგან თავის დაცვა, დაზღვევის მნიშვნელობა, მომხმარებლის უფლებები, საფინანსო ორგანიზაციებთან ურთიერთობა

ინტერაქტიული სწავლების მეთოდების გაცნობა

- შეძლებენ **რთული ფინანსური კონცეფციების ადაპტირებას** მოსწავლეთა ასაკობრივი ჯგუფებისთვის და მათ ინტეგრირებას მოქალაქეობის საგნის სწავლებაში.
- დაეუფლებიან თითოეული თეორიული საკითხის **სწავლების ეფექტიან მეთოდებს და პრაქტიკულ აქტივობებს** როგორც საგაკვეთილო პროცესში, ისე კლუბურ მუშაობაში გამოსაყენებლად.

პრაქტიკული გამოყენება

- შეძლებენ თეორიული ცოდნის გამოყენებას როგორც საკუთარი **ფინანსური კეთილდღეობის გასაუმჯობესებლად**, ისე მოსწავლეებში **ფინანსური პასუხისმგებლობის გასავითარებლად**.

საქართველოს ეროვნული ბანკი
National Bank of Georgia

ფინელუ

ტრენინგის მასალები

5

ძირითადი მასალა:

- დამხმარე სახელმძღვანელო VII კლასის მოქალაქეობის მასწავლებლებისთვის
- დამხმარე სახელმძღვანელო IX კლასის მოქალაქეობის მასწავლებლებისთვის

დამხმარე სახელმძღვანელოს სტრუქტურა

- **ესგ-თი განსაზღვრული ფინანსური და ეკონომიკური საკითხები** - სასწავლო მიზნები, კომპეტენციებთან მიმართებით არსებული მოლოდინები, მნიშვნელოვანი ცნებები, საკვანძო შეკითხვები და მკვიდრი წარმოდგენები, თეორიული ნაწილი, პრაქტიკული დავალებები და ჯგუფური აქტივობები

- **პარტნიორები:** განათლების სამინისტრო, სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმი, გერმანული შემნახველი ფონდი შპარკასე (German Sparkassenstiftung)

ყველა მასალა - პრეზენტაციები, სახელმძღვანელოები, აქტივობები ელექტრონულად ხელმისაწვდომი იქნება ტრენინგის მონაწილეებისთვის

საქართველოს ეროვნული ბანკი
National Bank of Georgia

ფინანს

პრე-კითხვარის შევსება

საქართველოს ეროვნული ბანკი
National Bank of Georgia

ფინანსური განათლების მნიშვნელობა

რასთან ასოცირდება თქვენთვის
ფინანსური განათლება?

შედიტ: <https://www.slido.com/>

და ჩაწერეთ კოდი: **3873 131**

ან დაასკანერეთ:

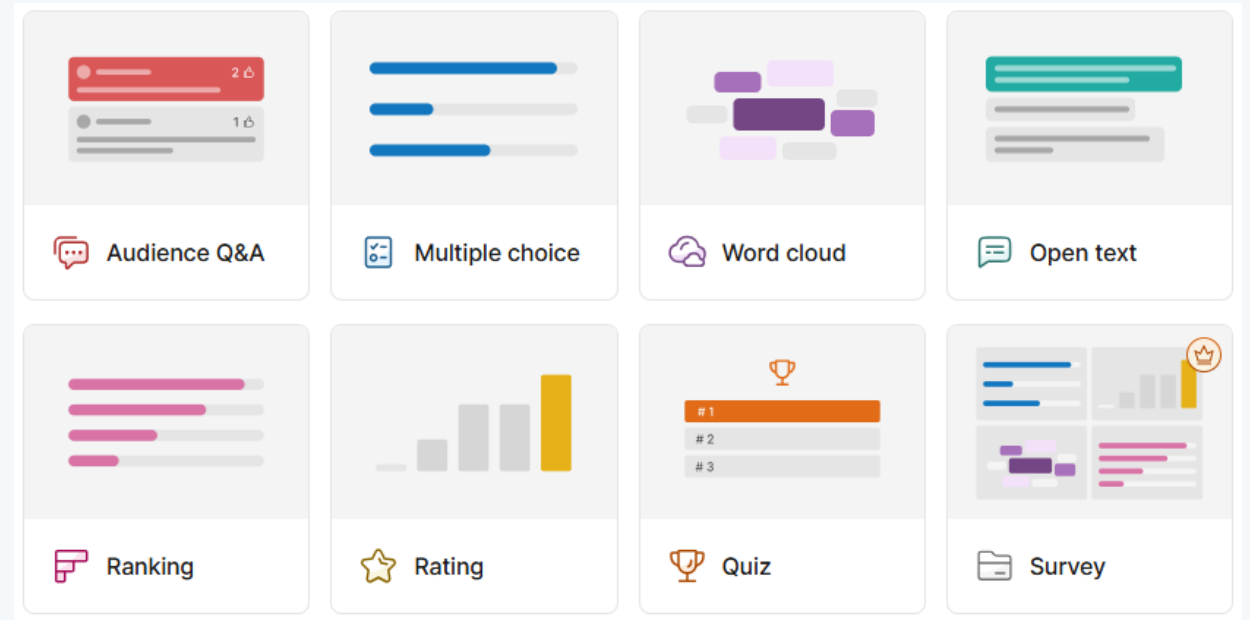

სასარგებლო რესურსები

9

ვებგვერდი, რომელზეც შეგიძლიათ გააკეთოთ სიტყვების
დრუბელი გონებრივი იერიშისთვის,
ასევე ქვიზები, რეიტინგი, გამოკითხვა და ა.შ.

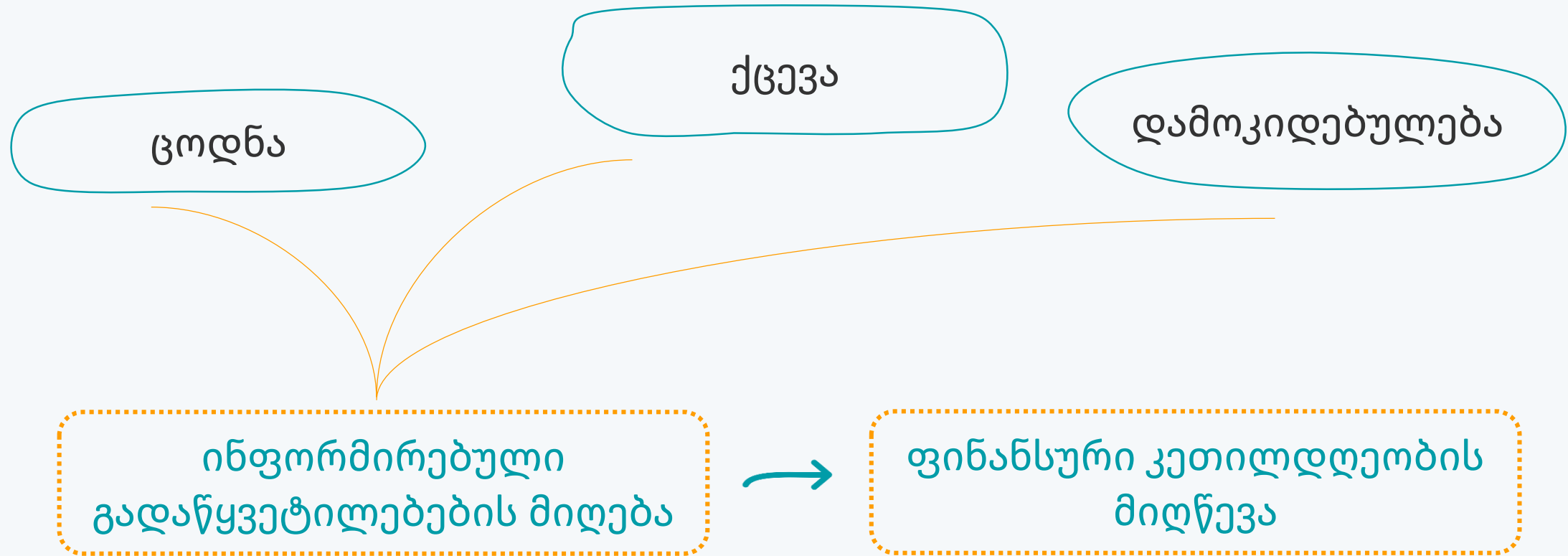
<https://www.slido.com/>

რა არის ფინანსური განათლება?

1
0

ფინანსური განათლების დონე საქართველოში

1
1

წყარო: [OECD/INFE 2020 International Survey of Adult Financial Literacy](#)

საქართველოს ეროვნული ბანკი
National Bank of Georgia

ფინანსური განათლების დონე საქართველოში

1
2

ცოდნა

უკეთესმით
ფულის
ღირებულება
დროში,
სესხზე
გადასახადის,
რისკისა და
უკუგების,
ინფლაციის
არსი

უმრავლესობისთვის
ის რთულია
მარტივი
პროცენტის
გამოთვლა და
რთული
პროცენტის არსის
ახსნა. საშუალოდ
ერკვევიან რისკის
დივერსიფიკაციაში

ქცევა

დიდი ნაწილი
აკონტროლებს
ხარჯებს,
დროულად
იხდის
გადასახადებს.

შედარებით
მცირე ნაწილი
ისახავს
გრძელვადიან
ფინანსურ
გეგმებს და
მხოლოდ 12%
აქვს საპენსიო
ასაკისთვის
მზაობის განცდა

დამოკიდებულებები

უმრავლესობა
ფიქრობს, რომ
ფული
იმისთვისაა, რომ
დაიხარჯოს.
ნახევარზე მეტს
ფულის დახარჯვა
უფრო მეტ
სიამოვნებას
ანიჭებს, ვიდრე
დაზოგვა.

საქართველოს ეროვნული ბანკი
National Bank of Georgia

ფინანსები

რატომ გვჭირდება ფინანსური განათლება?

1
3

ფინანსურად განათლებულ ადამიანებს:

უკეთ ესმით ფინანსური პროდუქტების არსი

შეუძლიათ გააკეთონ ინფორმირებული არჩევანი დანაზოგებისა და ინვესტიციების განხორციელებაზე

იღებენ პასუხისმგებლობაზე დაფუძნებულ გადაწყვეტილებებს სესხებთან თუ სხვა ფინანსურ საკითხებთან მიმართებაში

შეუძლიათ დაიცვან საკუთარი, როგორც საფინანსო სექტორის მომხმარებლის უფლებები და ვის მიმართონ ინფორმაციისთვის

იციან, როგორ ამოიცნონ და აირიდონ თავიდან ფინანსური თაღლითობა

შეუძლიათ თავიდან აირიდონ ზედმეტი ხარჯები, რაც არაინფორმირებულობით შეიძლება იყოს გამოწვეული

გეგმავენ მომავლისთვის და ზრუნავენ ფინანსური კეთილდღეობის დონის გაუმჯობესებაზე

საქართველოს ეროვნული ბანკი
National Bank of Georgia

ჯგუფური აქტივობა

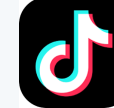
- **Room 1:** რატომ უნდა ისწავლებოდეს ფინანსური განათლება სკოლაში?
- **Room 2:** როგორ წარმოგიდგენიათ ფინანსური განათლების სწავლება სკოლაში?
- **Room 3:** რა სჭირდებათ მასწავლებლებს იმისთვის, რომ ასწავლონ ფინანსური განათლების საკითხები?
- **Room 4:** როგორ უნდა დავაინტერესოთ სასკოლო საზოგადოება ფინანსური განათლებით?
- **Room 5:** რა პრობლემებს შეიძლება წავაწყდეთ სკოლაში ფინანსური განათლების სწავლებისას?

საქართველოს ეროვნული ბანკის ფინანსური განათლების პლატფორმა - ფინედუ - www.finedu.gov.ge

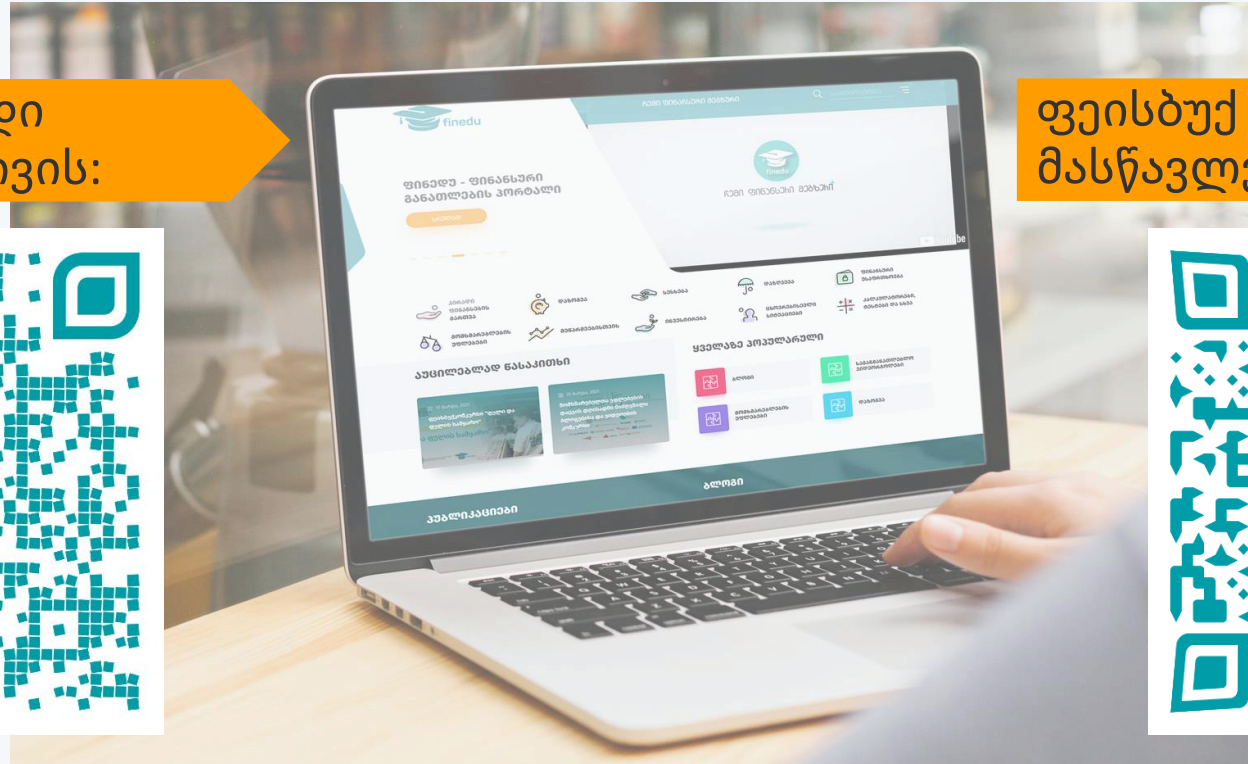
15

სპეციალური გვერდი
მასწავლებლებისთვის:

ფეისბუქ ჯგუფი
მასწავლებლებისთვის:

საქართველოს ეროვნული ბანკი
National Bank of Georgia

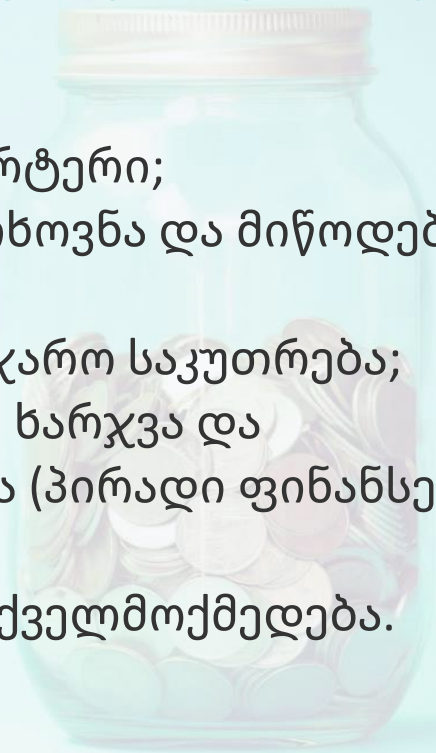

VII კლასი

თემა: ეკონომიკური ურთიერთობები თემში

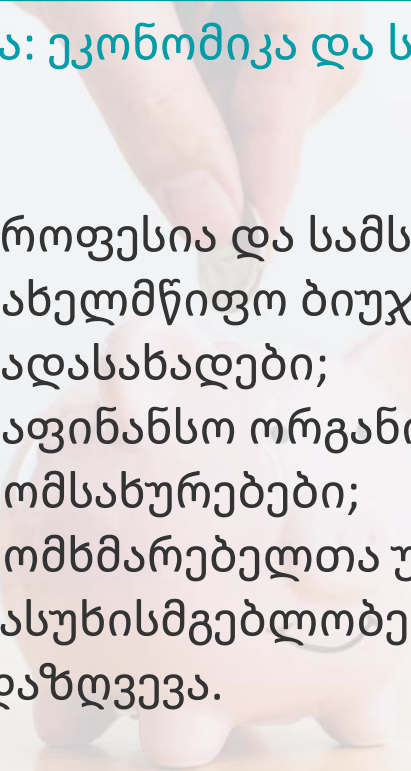
- ფული და ბარტერი;
- ბაზარი (მოთხოვნა და მიწოდება) და ფასი;
- კერძო და საჯარო საკუთრება;
- შემოსავალი, ხარჯვა და ბიუჯეტირება (პირადი ფინანსების მართვა);
- დაზოგვა და ქველმოქმედება.

IX კლასი

თემა: ეკონომიკა და სახელმწიფო

- პროფესია და სამსახური;
- სახელმწიფო ბიუჯეტი და გადასახადები;
- საფინანსო ორგანიზაციები და მომსახურებები;
- მომხმარებელთა უფლებები და პასუხისმგებლობები;
- დაზღვევა.

მოსწავლემ უნდა შეძლოს:

- საკუთარი ფინანსური შესაძლებლობებისა და კონკრეტული მიზნების შესაბამისად პირადი ბიუჯეტის დაგეგმვა;
- გააანალიზოს, თუ რა განაპირობებს ადამიანების ეკონომიკურ აქტივობას; რა ლოგიკით იღებენ ისინი ამა თუ იმ ფინანსურ გადაწყვეტილებას;
- გააანალიზოს, თუ როგორ ყალიბდება ბაზარი.

მოსწავლემ უნდა შეძლოს:

- სახელმწიფოში არსებულ ეკონომიკურ ურთიერთობებში საკუთარი ჩართულობის მნიშვნელობისა და გზების გაცნობიერება;
- გაანალიზოს, თუ რა ფაქტორების გათვალისწინებით იკვეთება პრიორიტეტები სახელმწიფო ბიუჯეტის დაგეგმვისას;
- ფინანსურ-ეკონომიკურ ინსტიტუტებთან ურთიერთობის სწორი ფორმების გაანალიზება;
- მომხმარებლის უფლებებისა და პასუხისმგებლობების, ასევე მომხმარებლის უფლებების დაცვის მექანიზმების გაანალიზება;
- ფინანსური გადაწყვეტილებების განხილვისას მდგრადი განვითარების პრინციპების გათვალისწინება

შესვენება
16:20 – 16:35

ტრენინგი მასწავლებლებისთვის

საკითხი 1:

ფული და ბარტური

რა არის ფული?

ფული - გაცვლისა და დაგროვების საშუალება, სხვადასხვა ნივთების ღირებულების საზომი.

ფულის ფუნქციები

გაცვლისა და გადახდის საშუალება

- ის, რასაც მყიდველები აძლევენ გამყიდველებს, როდესაც რაიმეს შეძენა სურთ.
- ფული ყველასათვის მიღებული გაცვლის საშუალებაა.

ღირებულების საზომი და აღრიცხვის ერთეული

- ღირებულების სტანდარტული, აღიარებული საზომია, რომელიც საშუალებას გვაძლევს გამოვსახოთ ფასი და განვსაზღვროთ საქონლის ღირებულება.

დაგროვებისა და დაზოგვის საშუალება

- საშუალებას გვაძლევს შევაგროვოთ თანხა სამომავლოდ და დღევანდელი შემოსავლით, ვიყიდოთ მომავლში.

ფულის მახასიათებლები

გამძლე

დაშლადი /
გაყოფადი

საყოველთაოდ
აღიარებული

ერთგვაროვანი

გაყალბებისგან
დაცული

ადვილად
გადატანადი

შეზღუდული

სასარგებლო რესურსები

24

ვებგვერდი, რომელზეც შეგიძლიათ გააკეთოთ
ფლექსუარდები

ასევე ქვიზები, სიტყვების დრუბელი და ა.შ.

<https://quizizz.com/>

საქართველოს ეროვნული ბანკი
National Bank of Georgia

ვინ უშვებს ფულს?

საქართველოში მხოლოდ საქართველოს ეროვნულ ბანკს აქვს ღარის მონეტებისა და ბანკნოტების ემისიის (გამოშვების უფლება)

ფულის დამცავი ნიშნები

გახედუ ბანკნოტს გამჭოლ შუქზე და გამოჩინდება:

წყლისნიშანი

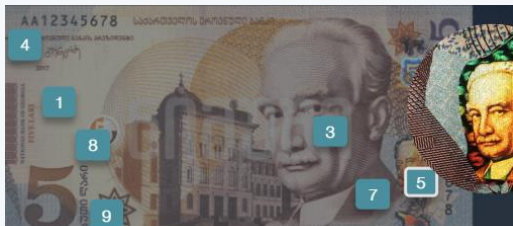

ვერტიკალური ძაფი

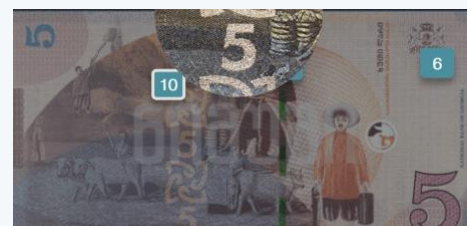

თანმხვედრი გამოსახულება

ბანკნოტის დახრისას გამოჩინდება:

ჰოლოგრამა

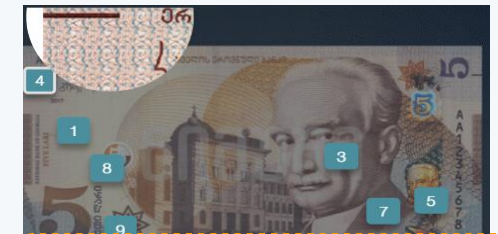

ირისისებური ზოლი

ბანკნოტზე შეხებით შეიგრძნობა:

რელიეფური ნაბეჭდი

ნიშანი სუსტი მხედველ.

ვალუტა

ვალუტა - ფულადი ერთეული, რომელიც კონკრეტულ ქვეყანაში, ან კონკრეტულ ტერიტორიაზე გამოიყენება

- ქვეყნების უმრავლესობას საკუთარი ვალუტა აქვს
- მსოფლიოში 180-მდე ვალუტა არსებობს
- ევრო მოქმედია ევროკავშირის 20 ქვეყანაში

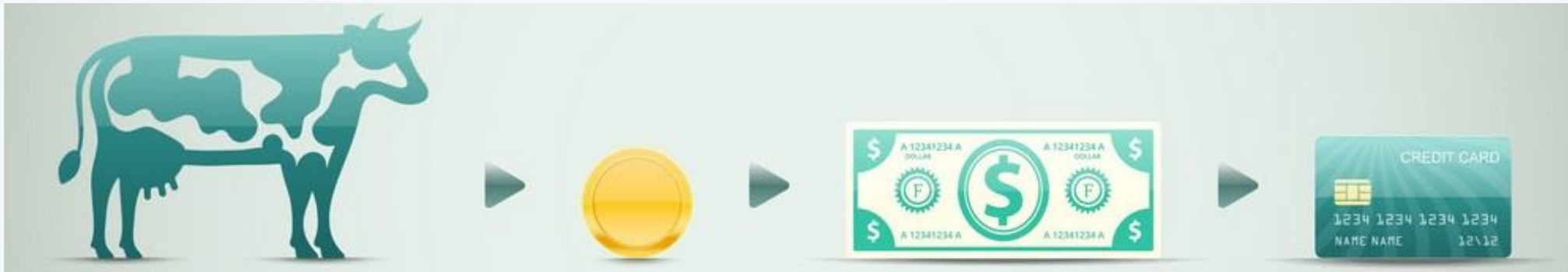
ფულის ფორმები

საქონელი,
როგორც
ფული

ლითონის
ფული

ქაღალდის
ფული

ელექტრონუ
ლი ფული

ბარტერი

ბარტერი - საქონლის ან მომსახურების პირდაპირ გაცვლა ერთმანეთში, ფულის გამოყენების გარეშე

ბარტერის უპირატესობები

- არ ხარჯავთ ფულს ნივთის შესაძენად
- საქონლის მეორეხელად გამოყენება
- ნარჩენების ზრდის თავიდან არიდება

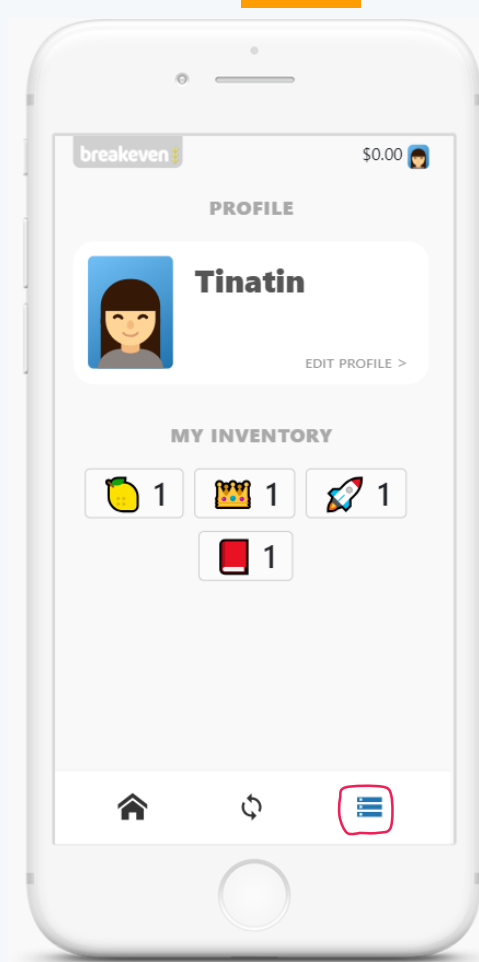
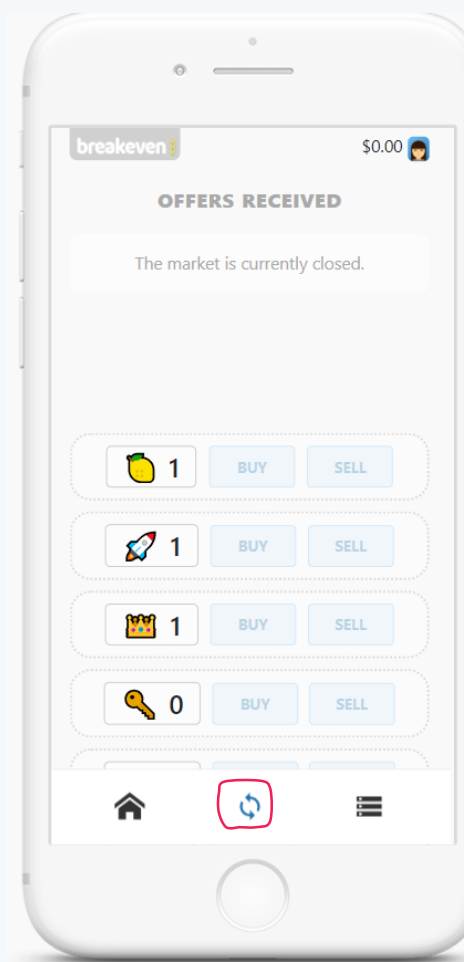
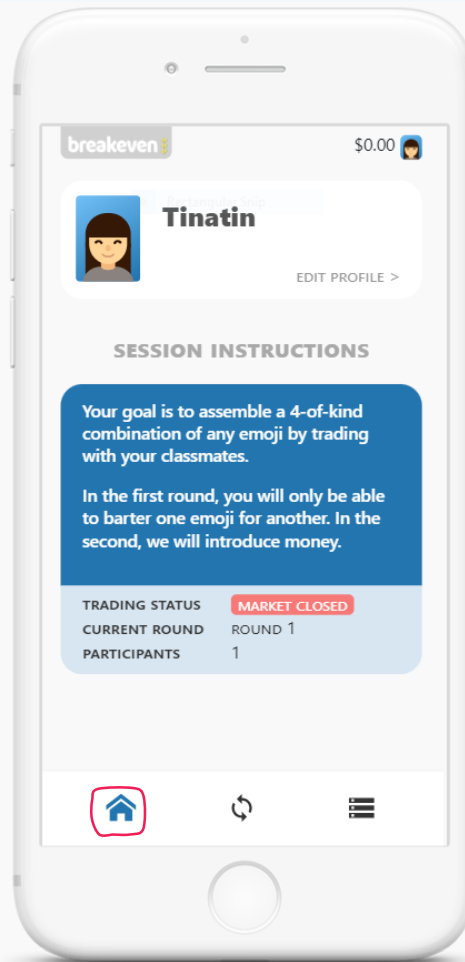

თამაში ბარტერზე

- გახსენით ბრაუზერი და აკრიფეთ:
breakeven.app/2fyuf42
- თქვენი დავალებაა: გაუცვალოთ დანარჩენ მონაწილეებს თქვენთ ხელთ არსებული ემოჯები, რათა შეაგროვოთ 4 ცალი ერთნაირი რომელიმე ემოჯი. პირველ რაუნდში შეგიძლიათ მხოლოდ ემოჯების გაცვლა ერთმანეთში, მეორე რაუნდში კი გაცვლის საშუალებად ფული შემოვა.

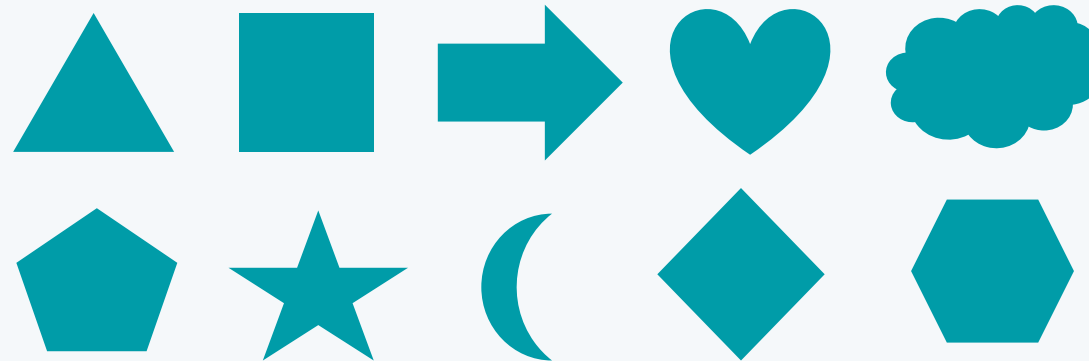
10 წუთი

თამაში ბარტერზე

- თითოეულ მოთამაშეს შემთხვევითობის პრინციპით დაგირიგდებათ 5 ბარათი;
- სულ იქნება 10 ტიპის 100 ბარათი (20 მონაწილე)
- თითოეულმა მონაწილემ უნდა შეაგროვოს წინასწარ განსაზღვრული 1 რომელიმე ტიპის ბარათი, მაგალითად სამკუთხედის გამოსახულებით, რაც შეიძლება მეტი.
- მონაწილეებმა ერთმანეთს უნდა გაუცვალონ ბარათები და ამ გზით უნდა მოიპოვონ მათთვის სასურველი ბარათები.

სასარგებლო რესურსები

32

ვებგვერდი, რომელზეც შეგიძლიათ გააკეთოთ
ეკონომიკური თამაშების სიმულაციები

<https://www.breakeven.app/>

AVAILABLE GAMES

Barter & Money

MULTIPLAYER

This game highlights the value of money as a unit of exchange.

Students receive a random assortment of emoji and are required to assemble valuable combinations by trading them with their classmates.

In the first round, students can only barter one item for another. In the second, students can trade using money.

STUDENT ACCESS URL [BREAKEVEN.APP/2FYUF42](https://www.breakeven.app/2FYUF42)

Options ▾ Launch

Supply & Demand

MULTIPLAYER

This activity is a version of the well-known double-auction trading experiment. Students are assigned roles of buyers or sellers, and given price limits. They trade by making offers or accepting the offers of others.

After play, numerous interactive charts are available to analyse the trading data generated and confirm whether an efficient outcome was achieved, as predicted by the theory!

With each subsequent round, buyers and sellers swap roles and receive new price limits.

STUDENT ACCESS URL [BREAKEVEN.APP/H26Nq4T](https://www.breakeven.app/H26Nq4T)

Options ▾ Launch

საქართველოს ეროვნული ბანკი
National Bank of Georgia

ჯგუფური დისკუსია

შეკითხვები

რეკომენდაციები

საკითხი 2: საჯარო და კერძო საკუთრება

საქონლის კლასიფიკაცია

საჯარო საქონელი და მომსახურება

- მისით სარგებლობაში ადამიანებს ხელს ვერ შეუშლით, რადგან ისინი საერთო სარგებლობისაა და ყველას შეუძლია მისი გამოყენება (სხვანაირად რომ ვთქვათ, ეს საქონელი არ არის გამორიცხვადი, ანუ შეუძლებელია მომხმარებლის გამორიცხვა)
- მისი გამოყენება ერთი ადამიანის მიერ არ ზღუდავს მეორე ადამიანის მიერ მის გამოყენებას (სხვანაირად რომ ვთქვათ, ეს საქონელი არ არის მეტოქეობისუნარიანი, ანუ არ არსებობს კონკურენცია (მეტოქეობა) მომხმარებლებს შორის ამ საქონლისთვის).

საქონლის კლასიფიკაცია

საჯარო საქონელი და მომსახურება

საახალწლო
განათებები

- ყველას შეუძლია მისი ნახვა უფასოდ
- ერთი ადამიანის მიერ მისი ნახვა არ ამცირებს სხვების მიერ მისი ნახვის შესაძლებლობას

საქონლის კლასიფიკაცია

კერძო საქონელი და მომსახურება

- მისით სარგებლობა შეგვიძლია ავუკრძალოთ ადამიანებს, თუკი ფულს არ გადაიხდიან (სხვანაირად რომ ვთქვათ, ეს საქონელი **გამორიცხვადია**, ანუ ფასის დაწესებით შეგვიძლია მომხმარებლის გამორიცხვა);
- მისი გამოყენება ერთი ადამიანის მიერ ზღუდავს მეორე ადამიანის მიერ მის გამოყენებას (სხვანაირად რომ ვთქვათ, ეს საქონელი **მეტოქეობისუნარიანია**, ანუ მომხმარებლებს შორის არსებობს კონკურენცია ამ საქონლისთვის).

საქონლის კლასიფიკაცია

კერძო საქონელი და მომსახურება

შოკოლადის
ფილა

- ვერ მიიღებს ადამიანი, თუ ფული არ გადაიხადა
- თუ ერთმა ეს კონკრეტული ფილა იყიდა, სხვა მის ყიდვას ვეღარ შეძლებს

საჯარო და კერძო საკუთრება

39

საქონლის კლასიფიკაცია

კერძოსა და საჯაროს შერწყმა

საერთო რესურსები

ტყის სოკო

- ყველას შეუძლია მისი მოკრეფა უფასოდ

საჯაროს
მახასიათებელი

- რაოდენობა შეზღუდულია, მკრეფავები ერთმანეთს უწევენ კონკურენციას

კერძოს
მახასიათებელი

საქართველოს ეროვნული ბანკი
National Bank of Georgia

საქონლის კლასიფიკაცია

საერთო რესურსები

- მისით სარგებლობაში ადამიანებს ხელს ვერ შეუშლით, რადგან მისით სარგებლობა უფასოა და ყველას შეუძლია მისი გამოყენება (სხვანაირად რომ ვთქვათ, ეს საქონელი არ არის გამორიცხვადი, ანუ შეუძლებელია მომხმარებლის გამორიცხვა);
- თუმცა, მისი გამოყენება ერთი ადამიანის მიერ ზღუდავს მეორე ადამიანის მიერ მის გამოყენებას (სხვანაირად რომ ვთქვათ, ეს საქონელი მეტოქეობისუნარიანია, ანუ მომხმარებლებს შორის არსებობს კონკურენცია ამ საქონლისთვის).

საჯარო და კერძო საკუთრება

41

საქონლის კლასიფიკაცია

კერძოსა და საჯაროს შერწყმა

კლუბური საქონელი

ფილმის ყურება
კინოთეატრში

- ვერ შევა დარბაზში, თუ ფული არ გადაიხადა

კერძოს
მახასიათებელი

- ერთი ადამიანის მიერ მისი ნახვა არ ამცირებს
სხვების მიერ მისი ნახვის შესაძლებლობას

საჯაროს
მახასიათებელი

საქართველოს ეროვნული ბანკი
National Bank of Georgia

ინოვაცია

საქონლის კლასიფიკაცია

კლუბური საქონელი

- მისით სარგებლობა შეგვიძლია ავუკრძალოთ ადამიანებს, თუკი ფულს არ გადაიხდიან (სხვანაირად რომ ვთქვათ, ეს საქონელი **გამორიცხვადია**, ანუ ფასის დაწესებით შეგვიძლია მომხმარებლის გამორიცხვა);

- თუმცა, მომხმარებლებს შორის **არ არსებობს** სამომხმარებლო **მეტოქეობა**.

საქონლის კლასიფიკაცია

კერძო და საჯარო საკუთრება

კერძო საკუთრება - არის უფლება, რაც პირს მოცემულობაზე
ექსკლუზიურ და სრულ კონტროლს აძლევს.

სახელმწიფოს, საზოგადოებრივი ინტერესებიდან გამომდინარე,
შეუძლია ჩამოაყალიბოს კერძო საკუთრებით/ქონებით
სარგებლობის წესები.

ჯგუფური აქტივობა

საქონლის კლასიფიკაცია

კერძო

საერთო რესურსები

კლუბური

საჯარო

10 წუთი

ჯგუფური აქტივობა - საქონლის კლასიფიკაცია

თევზი ტბაში	ტყის კენკრა	სურსათი	საზ. ტრანსპორტი
სამუშაო იარაღი	მანქანა	მუქნიშანი	პოლიცია
ფეხსაცმელი	ჯარი	კომპიუტერი	ტყე
მუქურები	საძოვარი	ფასიანი TV არხი	სკვერი
ფილმი კინოში	სახანძრო სამს.	ქუჩის განათება	ქუჩები
კერძო მიწა	კერძო სახლი	გასართობი ცენტრი	კონცერტი

საჯარო და კერძო საკუთრება

47

ჯგუფური აქტივობა - საქონლის კლასიფიკაცია

კერძო

საერთო რესურსები

კლუბური

საჯარო

ჯგუფური აქტივობა - საქონლის კლასიფიკაცია

კერძო	საერთო რესურსები	კლუბური	საჯარო
• სურსათი	• თევზი ტბაში	• ფასიანი TV არხი	• ქუჩები
• ტანსაცმელი	• ტყე	• ფილმი კინოში	• ქუჩის განათება
• ფეხსაცმელი	• ტყის კენკრა	• გასართობი ცენტრი	• შუქურები
• მანქანა	• საძოვარი	• კონცერტი	• შუქნიშანი
• კომპიუტერი			• სახანძრო სამსახური
• სამუშაო იარაღი			• პოლიცია
• კერძო მიწა			• ჯარი
• კერძო სახლი			• სკვერი
			• საზ. ტრანსპორტი

ჯგუფური დისკუსია

შეკითხვები

რეკომენდაციები

1 რამ, რაც სიახლე იყო

1 რამ, რაც დაგამახსოვრდათ

საქართველოს ეროვნული ბანკი
National Bank of Georgia

წიგნაღა

გმადლობთ ყურადღებისთვის!